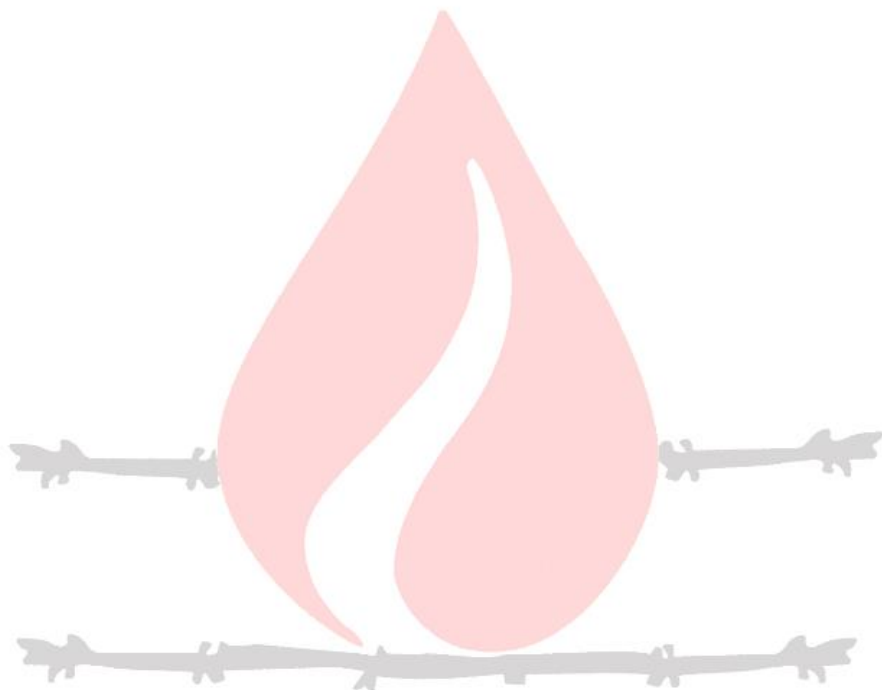

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

تحولات و تحلیل‌ها در خصوص یمن:

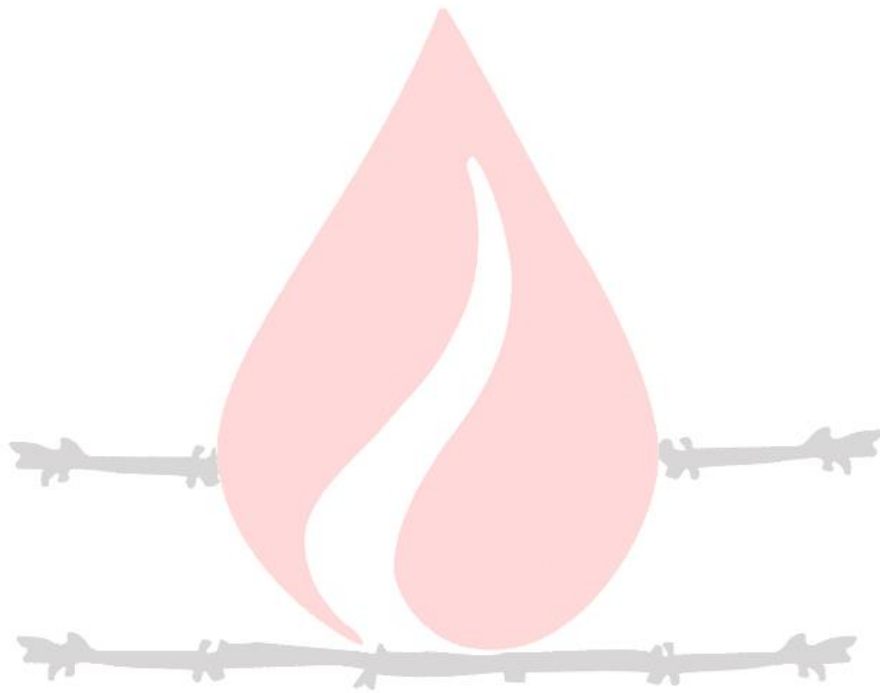
**سازمان دفاع از قربانیان خشونت
ابعاد سیاسی و حقوق بشری (۱۵)**

Organization for Defending Victims
of Violence

گزارش راهبردی ۹۶/۵۴

بهمن ۱۳۹۶

۹۶۰۱۱۵۴

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

در این گزارش تحولات صحنه بحران یمن در هفته سوم بهمن‌ماه ۱۳۹۶، همچنین تحلیل‌ها، بررسی‌ها، دیدگاه‌ها و پژوهش‌های تعدادی از رسانه‌ها و نهادهای مطالعاتی و پژوهشی غربی و عربی^۱ در خصوص جنگ یمن مورد بررسی قرار گرفته است. محورهای مهم این بررسی به صورتی خلاصه به شرح زیر است:

الف) تحولات صحنه

* یمن

۱- محورهای تحولات مربوط به تشدید تنش میان شورای انتقالی جنوبی و دولت مستعفی یمن در شهر عدن:

الف) تسلط نیروهای یمن جنوبی، پس از دو روز جنگ و درگیری شدید و با استفاده از سلاح سنگین و تانک، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، بر مرکز نظامی محله دار سعد (یکی از بزرگترین مراکز نظامی در این منطقه)، واقع در شمال شهر ساحلی عدن (آخرین مواضع نیروهای وابسته به عبدالربه منصور هادی) و بمباران آن، همچنین تحت کنترل در آوردن تعدادی از مراکز امنیتی دولت مستعفی یمن و محاصره اعضای دولت در داخل کاخ ریاست جمهوری، با توجه به سقوط لشکر چهارم گارد ریاست جمهوری یمن پس از

^۱ خبرگزاری فرانسه؛ شبکه الجزیره؛ خبرگزاری رویترز؛ خبرگزاری اسوشیتدپرس؛ شبکه خبری بی.بی.سی؛ شبکه خبری سی.ان.ان؛ سایت خبری - تحلیلی هیل، وابسته به کنگره آمریکا (The Hill)؛ سازمان عفو بین‌الملل؛ خبرگزاری امارات (Emirates News Agency)؛ دیده‌بان حقوق بشر؛ سایت خبری عرب نیوز (Arab News)؛ روزنامه واشنگتن پست (Washington Post)؛ سایت تحلیلی میدل ایست آی (Middle East Eye)؛ خبرگزاری آناتولی؛ مؤسسه بروکینگز (Brookings Institution)؛ پروژه تحقیقات و اطلاع‌رسانی خاورمیانه (Middle East Research and Information)؛ خبرگزاری اسپوتنیک (Sputnik News)؛ روزنامه گاردین (The Guardian)؛ روزنامه نیویورک تایمز (New York Times)؛ شبکه خبری العربیه و سایت گالف ۲۰۰۰ وابسته به دانشگاه کلمبیا (Columbia University) (Gulf 2000).

حملات جنگنده‌های اماراتی و کشته شدن ۳۶ نفر و زخمی شدن بیش از ۱۹۰ تن دیگر در این درگیری‌ها: نیروهای یمن جنوبی در روزهای پیشین بر مناطق کریتر و التواهی در عدن مسلط شده بودند؛

ب) وقوع انفجار انتحاری، در صبح روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، در مرکز ایست و بازرسی تحت کنترل نیروهای اماراتی در شرق شهر عتق، در استان شبوه، واقع در جنوب شرق یمن و کشته شدن ۱۱ نفر از نیروهای پلیس جنوب یمن؛

ج) خائن و کودتاگر خواندن نیروهای یمن جنوبی، از سوی مه‌ران القباطی، از افراد وابسته به عبدالربه منصور هادی و متهم کردن آن‌ها به ساقط کردن کابینه وابسته به هادی، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶؛

د) تعطیل شدن مدارس و مراکز آموزشی عدن، آسیب دیدن برخی از مخازن آب شهر و افزایش بهای برخی از کالاها و اقلام ضروری در این شهر؛

ه) اعزام هیأت نظامی - امنیتی مشترک، میان عربستان و امارات متحده عربی به جنوب یمن، در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، با هدف آرام ساختن تنش‌ها و درگیری‌ها و دیدار با طرف‌های مختلف، درخواست این هیأت برای توقف تبادل آتش و بازگشت زندگی به وضعیت عادی در این شهر، تأکید آن بر تمرکز نیروهای نظامی بر جنگ با حوثی‌ها، عدم تطابق تحولات اخیر عدن با مأموریت ائتلاف عربی در راستای تکمیل روند آزادسازی اراضی یمن، باقی ماندن اعضای این هیأت در کنار مردم یمن تا زمان «آزادسازی کامل خاک این کشور» و بازگرداندن «قدرت مشروع» به دولت «عبدالربه منصور هادی» و امنیت و ثبات به یمن؛

و) انتشار بیانیه از سوی دولت مستعفی یمن به ریاست عبدالربه منصور هادی، در روز پنج‌شنبه ۱۲ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر نسبت دادن تحولات اخیر عدن به «تلاش شورشیان برای کودتا و خروج از اهداف ائتلاف عربی به رهبری عربستان»، تعارض این شورشیان با وحدت و یکپارچگی یمن و سپاسگزاری وزارت خارجه (دولت مستعفی) یمن از عربستان به دلیل ایفاء نقش آن در بازگرداندن آرامش به عدن و عقب‌نشینی شورشی‌ها از مقر لشکر چهارم گارد ریاست‌جمهوری؛

ز) صدور بیانیه از سوی ائتلاف عربی به رهبری عربستان، موسوم به «ائتلاف عربی برای حمایت از دولت قانونی در یمن» در روز پنج‌شنبه ۱۲ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر بازگشت آرامش به شهر عدن، لزوم پایبندی تمامی طرف‌های درگیر به این بیانیه، تأکید بر هدف ائتلاف مبنی بر تضمین امنیت و ثبات یمن، اجتناب ورزیدن از هرگونه آشوب، حل و فصل تمامی اختلافات میان گروه‌های یمنی و محافظت از کیان کشور و مبارزه با نیروهای ارتش یمن و انصارا... (به ادعای این بیانیه)، مورد حمایت ایران، به‌عنوان هدف مشترک تمامی اعضاء این ائتلاف؛

ح) اظهارات احمد القنوع، وزیر دولت یمن در امور گفت‌وگو و آشتی ملی، در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر تمایل عربستان به برکناری دولت احمد بن دغر، نخست وزیر دولت مستعفی یمن، با توجه به وقوع تحولات اخیر در جنوب کشور، تأکید بر تداوم ارتباط با مقامات جنوب یمن و حمایت از آن‌ها در برابر دشمنان، اذعان وی به قرار داشتن ۹۵ درصد از استان عدن تحت کنترل و سیطره شورای انتقالی جنوب، درخواست وی برای تشکیل جبهه جنوبی جهت همکاری در حل سیاسی بحرآن یمن، تأکید بر عدم توانایی امارات متحده عربی در برگزاری همه‌پرسی در جزیره سقطری و همچنین لزوم پایان یافتن حضور نظامی عربستان در استان المهره، واقع در شرق یمن، به دلیل احتمال تحریک‌آمیز خواندن این اقدام از سوی مقامات عمان^۲؛

ط) صدور بیانیه از سوی ائتلاف عربی به رهبری عربستان سعودی، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر ابراز نگرانی در خصوص تشدید درگیری‌ها میان جریان حامی رهبران جنوبی و شورای انتقالی جنوب یمن و جریان حامی عبدالربه منصور هادی و کشته شدن غیرنظامیان، درخواست از تمامی طرفین برای نشان دادن خویشتن‌داری، حفظ آرامش و توقف سریع درگیری‌ها در این شهر و تأکید بر اتخاذ تمامی اقدامات لازم از سوی مردم و مسئولان برای بازگرداندن امنیت و ثبات به عدن، ضرورت تداوم اقدامات و تلاش‌های

^۲ عربستان سعودی چندی پیش با استفاده از تنش ایجاد شده میان ابوظبی و مسقط، نیروهایش را در المهره واقع در شرق یمن تقویت کرد تا به عنوان یک میانجی‌گر یا جایگزین امارات در این استان (که عمانی‌ها مخالف آن هستند) حضور داشته باشد.

ائتلاف در راستای تکمیل عملیات علیه نیروهای انصارا... و ارتش یمن و باز باقی ماندن گذرگاه‌های یمن به روی کاروان‌های بشردوستانه؛

۲- حملات موشکی نیروهای انصارا... به مواضع ائتلاف عربی به رهبری عربستان از ۱۰ تا ۱۷ بهمن ماه ۱۳۹۶:

الف) شلیک یک فروند موشک بالستیک کوتاه برد توسط سامانه موشکی ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در روز دوشنبه ۱۶ بهمن ماه ۱۳۹۶، به پایگاه نظامی ملک فیصل در خمیس مشیط، واقع در عسیر و ادعای عربستان در خصوص انهدام این موشک پیش از اصابت به هدف خود؛

ب) شلیک یک فروند موشک بالستیک از نوع قاهر ام ۲، توسط یگان موشکی ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در چهارشنبه شب ۱۱ بهمن ماه ۱۳۹۶، به سمت مواضع شبه‌نظامیان وابسته به ائتلاف عربستان سعودی در منطقه المهاشمه، در شهرستان حب و الشعف، واقع در استان الجوف؛

ج) شلیک یک فروند موشک بالستیک از نوع قاهر ام ۲، توسط یگان موشکی ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در چهارشنبه شب ۱۱ بهمن ماه ۱۳۹۶، به سمت پادگان ام‌الریش، متعلق به نیروهای شبه‌نظامی ائتلاف به رهبری عربستان، در استان مأرب، در مرکز یمن؛

د) شلیک یک فروند موشک بالستیک برکان اچ ۲، توسط یگان موشکی ارتش یمن و انصارا... در صبح روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۶، به سمت فرودگاه بین‌المللی ملک خالد در ریاض^۳؛

^۳ نیروهای موشکی یمن در آبان ماه گذشته نیز، یک فروند موشک بالستیک از نوع برکان اچ ۲ را به سمت فرودگاه بین‌المللی ملک خالد در پایتخت عربستان شلیک کرده بودند. یگان موشکی ارتش یمن و انصارا... از ابتدای سال جدید میلادی تاکنون بیش از ۱۱ فروند موشک بالستیک را به سمت مواضع نظامی عربستان شلیک کرده‌اند.

۳- هدف قرار دادن مواضع شبه‌نظامیان سعودی توسط نیروهای انصارا... از ۱۰ تا ۱۷ بهمن‌ماه ۱۳۹۶:

الف) حملات توپخانه‌ای ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در روز یکشنبه ۱۵ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، به مواضع شبه‌نظامیان سعودی در پایگاه‌های الشرفه و السدیس واقع در شهر مرزی نجران؛
ب) کشته شدن ۷ تن از نظامیان عربستان در عملیات تک تیراندازان نیروهای ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در روز شنبه ۱۴ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، در پایگاه الشرفه واقع در نجران و در روستای قوی و پایگاه الفریضه، واقع در جیزان، در جنوب عربستان؛
ج) حملات ارتش و کمیته‌های مردمی یمن، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه، به مواضع نظامیان عربستان سعودی در پایگاه الحداد، در شهر مرزی عسیر و کشته شدن شماری از این نظامیان؛
د) حملات یگان توپخانه‌ای ارتش یمن و انصارا... به مواضع نظامیان عربستان سعودی در حوالی روستای حامضه، پشت روستای قمر، واقع در استان جازان و انهدام ۲ خودروی نظامی در حال حرکت به سمت کوهستان علیب در نجران، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶ و کشته شدن شماری از این نظامیان؛

۴- اظهارات محمدعلی الحوثی، رئیس کمیته عالی انقلاب یمن، در روز پنج‌شنبه ۱۲ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر تمایل انصارا... به بازگشت به میز مذاکره، تشکیل کمیته آشتی ملی، رجوع به صندوق انتخابات و همه‌پرسی، در راستای حل و فصل تمامی مسائل مورد اختلاف و انتخاب رئیس‌جمهور و پارلمان یمن (متشکل از نمایندگان تمامی گروه‌های یمنی) و لزوم ارائه ضمانت‌های بین‌المللی جهت بازسازی یمن، ممانعت به عمل آوردن از هرگونه تجاوز کشورهای خارجی به این کشور، جبران خسارت‌های جنگ، اعلام عفو عمومی و آزاد کردن تمام بازداشت‌شدگان.

*عربستان

- حملات نیروهای ائتلاف عربی به رهبری عربستان به یمن از ۱۰ تا ۱۷ بهمن ماه ۱۳۹۶:

الف) حملات مکرر جنگنده‌های ائتلاف عربستان، در روز یکشنبه ۱۵ بهمن ماه ۱۳۹۶، به منطقه کناف و منطقه الملاحظیه در جنوب غرب استان صعده و ساختمان تحقیقات جنایی در شهرک ذهبان، در استان صنعا و کشته و زخمی شدن ۶۸ نفر از مردم یمن در پی این حملات؛

ب) حملات جنگنده‌های ائتلاف به رهبری عربستان در جمعه شب ۱۳ بهمن ماه ۱۳۹۶، به بازارهای السربی و المهاذر، منطقه الازهور در شهر رازح و منطقه الشومیه در شهر غمر، منطقه مران در شهر حیدان و شهر ساقین و شهرهای منبه و رازح در استان صعده، همچنین شهر برط الماشی در استان جوف و وارد آوردن خسارات فراوان مالی و جانی در این مناطق؛

ج) بمباران پل العفره، در شهرستان القفله، واقع در استان عمران یمن، توسط جنگنده‌های ائتلاف به رهبری عربستان سعودی، در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۹۶ و کشته شدن ۷ تن از مردم این منطقه و زخمی شدن شماری دیگر؛

د) بمباران مناطق مسکونی در منطقه رازح، واقع در استان صعده، توسط جنگنده‌های ائتلاف عربی به رهبری عربستان در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۶ و کشته شدن ۵ عضو یک خانواده یمنی و زخمی شدن شماری دیگر.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

*امارات متحده عربی Organization for Defending Victims of Violence

- واکنش انور قرقاش، وزیر مشاور در امور خارجه امارات به انتشار اخباری درباره شدت گرفتن اختلافات میان امارات و عربستان در جنوب یمن، در روز جمعه ۱۳ بهمن ماه ۱۳۹۶ و تأکید وی بر شراکت راهبردی و یکپارچگی مواضع عربستان و امارات با یکدیگر، به ویژه در خصوص بحران یمن و عبور از آن و خاطرنشان کردن موضع امارات در این زمینه و توصیف آن به مثابه آینه‌نمای رویکرد عربستان.

* آمریکا

۱- اظهارات دیوید سترفیلد^۴، دستیار وزیر خارجه آمریکا، در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۹۶، در همایش سالانه اندیشکده مطالعات امنیت داخلی اسرائیل، در تل‌آویو، مبنی بر نگرانی آمریکا در خصوص تمایل ایران به اشاعه فناوری موشکی (به ادعای وی) ثبات‌زدا در منطقه و مسلح کردن گروه‌های شبه‌نظامی (انصارا... در یمن و حزب... در لبنان)، لزوم بهره‌گیری آمریکا از تمامی ابزارها برای مهار و محدود کردن و نهایتاً به عقب بازگرداندن نفوذ ایران در منطقه (و در صورت لزوم تنبیه ایران) و مورد تهدید قرار داشتن منافع رژیم اسرائیل، آمریکا و منافع مشترک آن‌ها به دلیل حمایت ایران از بشار اسد و حزب... لبنان؛

۲- اظهارات مایک پامپئو، رئیس سازمان سیا، در گفتگو با شبکه بی.بی.سی، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۶، مبنی بر برشمردن برخی از اقدامات ایران در منطقه به مثابه اعلام جنگ علیه سایر کشورها، تأکید وی بر غیرقابل‌پذیرش بودن تهدید منافع آمریکا در خاورمیانه از سوی ایران، نگرانی آمریکا از میزان نفوذ ایران در سوریه و دیگر کشورهای منطقه، متهم کردن ایران به شلیک موشک به عربستان، به واسطه (به ادعای وی) نیروهای نیابتی خود در یمن، لزوم توجه جامعه بین‌المللی به تهدیدهای غیرهسته‌ای ایران، به منزله چالش بسیار جدی برای ثبات خاورمیانه، همچنین ابراز نگرانی در خصوص احتمال وقوع جنگ میان ایران و عربستان؛

۳- ابراز نگرانی هدر نائورت، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۶، در خصوص تداوم درگیری‌ها در شهر عدن، میان جریان حامی رهبران جنوبی و شورای انتقالی جنوب یمن و جریان حامی عبدالربه منصور هادی، رئیس‌جمهوری مستعفی این کشور و درخواست وی از تمامی طرف‌ها برای پایان بخشیدن به تنش‌ها و اجتناب ورزیدن از خونریزی‌های بیشتر؛

4. David Satterfield

۴- اظهارات داندل ترامپ در جلسه‌ای با حضور نمایندگان کشورهای عضو شورای امنیت سازمان ملل متحد، در روز دوشنبه ۹ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، در خصوص ایجاد همکاری در راستای چالش‌های امنیتی بین‌المللی، از جمله خلع سلاح هسته‌ای کره شمالی، مقابله با (به ادعای وی) فعالیت‌های ثبات‌زدای ایران در خاورمیانه، پایان دادن به مناقشه سوریه و مبارزه با تروریسم، لزوم توجه سفیران به مشاهدات خود در این دیدار، از جمله بقایای موشک‌ها و تسلیحات (به ادعای وی) ارسالی ایران به یمن برای شبه‌نظامیان متحد خود و همچنین جنایت‌های دولت سوریه در کشور خود.

*اروپا

۱- برگزاری تجمع اعتراضی، در روز شنبه ۱۴ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مقابل سفارت عربستان سعودی در لندن، به دعوت یک سازمان مردم‌نهاد انگلیسی، با عنوان «کمپین مبارزه با تجارت تسلیحاتی»^۵ در اعتراض به تداوم فروش تسلیحات ساخت انگلیس به عربستان و کاربرد این تسلیحات در جنگ یمن، تخریب زیرساخت‌های بنیادین آن و کشته شدن هزاران تن از مردم یکی از فقیرترین کشورهای جهان (فروش بیش از ۲ میلیارد دلار تسلیحات از زمان آغاز جنگ در مارس ۲۰۱۵)^۶؛

۲- درخواست ۱۹ تن از نمایندگان مجلس عوام انگلیس از احزاب مختلف (به استثناء حزب محافظه‌کار) در نامه‌ای به ترزا می، نخست‌وزیر این کشور، در روز جمعه ۱۳ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر لغو سفر محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان به لندن با توجه به نقض حقوق بشر از سوی این مقام سعودی در داخل کشور خود (بازداشت و دستگیری تعدادی از مقامات و تجار عربستان و بالا رفتن میزان اعدام‌ها در کشور)، همچنین نقض حقوق بشر در جنگ یمن و پدید آوردن بحران بزرگ انسانی در این کشور، همچنین در

⁵ Campaign Against Arms Trade (CAAT)

⁶ <https://sputniknews.com/europe/201802041061344787-saudi-embassy-london-rally-arms-sales/>

زمینه تحریم قطر و نقض حقوق شهروندی در این کشور و سایر کشورهای حوزه خلیج فارس، همچون بحرین (حمایت از سرکوب و بازداشت فعالان سیاسی - مذهبی در این کشور) و با توجه به شناخته شدن عربستان به‌عنوان یکی از بزرگترین کشورها در زمینه نقض حقوق بشر در جهان و ابراز تأسف این نمایندگان از تداوم فروش سلاح به عربستان از سوی دولت انگلیس؛^۷

۳- اظهارات بوریس جانسون، وزیر خارجه انگلیس، در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر دیدگاه تاریخی و مشترک بریتانیا و عربستان سعودی درباره چالش‌های برخاسته از (به ادعای وی) اقدامات مخرب ایران در منطقه، لزوم اتخاذ شیوه برخورد صریح و محکم در مواجهه با ایران، تأکید بر (ادعای) حمایت ایران از نیروهای حوثی در یمن، (ادعای) انتقال موشک از سوی ایران به نیروهای انصارا... و فاجعه‌بار بودن این سیاست‌ها، غیرقابل‌پذیرش بودن تهدید امنیت عربستان و چشم‌پوشی مقامات ایران از حملات موشکی حوثی‌ها علیه عربستان، از نگاه انگلیس و عدم برخورداری ایران از (به ادعای وی) حسن‌نیت در قبال کشورهای منطقه؛

۴- پیام توییتری جان‌اتان آلن^۸، معاون نماینده انگلیس در سازمان ملل متحد، در روز دوشنبه ۹ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، مبنی بر صحنه گذاشتن بر ادعاهای آمریکا در خصوص استفاده حوثی‌ها از موشک‌ها و سایر سلاح‌های ایرانی در یمن، پس از سفر وی به همراه سایر نمایندگان شورای امنیت سازمان ملل به واشنگتن جهت شرکت در ضیافت ناهار دانلد ترامپ در کاخ سفید و بازدید آن‌ها از بقایای موشک شلیک‌شده از سوی حوثی‌های یمن به سمت عربستان، در یک پایگاه نظامی در واشنگتن.

^۷ نمایندگان سازمان‌های حقوقی و فعالان مخالف جنگ نیز هفته گذشته با ارسال یک نامه به نخست‌وزیر انگلیس خواستار لغو سفر ولیعهد عربستان به انگلیس شده بودند. این کمپین خواهان بازنگری در پرونده حقوق بشری ریاض و بهره‌برداری از سفر بن سلمان برای اعلام موضع واضح و روشن انگلیس علیه سیاست‌های عربستان در قبال این پرونده است. در همین حال، فعالان مدنی و حقوق بشری در پایگاه اینترنتی پارلمان انگلیس کمپین جمع‌آوری امضاء به راه انداخته‌اند، که از نخست‌وزیر انگلیس می‌خواهد تا دعوت از بن سلمان برای سفر به لندن را لغو کند.

8. Jonathan Allen

* روسیه

- ابراز تردید واسیلی نبنزیا^۹، نماینده دائم روسیه در سازمان ملل متحد، در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۹۶، در خصوص یافته‌های هیأتی از کارشناسان سازمان ملل، مبنی بر تأمین موشک‌های مورد استفاده حوثی‌های یمن از سوی ایران با توجه به (به گفته وی) ناکافی و غیرقطعی بودن مدارک و شواهد ارائه شده از سوی نیکی هیلی و دولت آمریکا در این خصوص، تأکید وی بر لزوم توجه به برخورداری یمن از مجموعه‌ای از تسلیحات از دوره‌های گذشته، با توجه به رقابت بسیاری از کشورها برای ارسال تسلیحات به این کشور در دوره ریاست جمهوری علی عبدالصالح و منفی بودن پاسخ وی به پرسشی در خصوص ارائه پیشنهادی از سوی سازمان ملل برای اقدام علیه ایران.

* ترکیه

- صدور بیانیه از سوی وزارت خارجه ترکیه در شامگاه سه‌شنبه ۱۰ بهمن ماه ۱۳۹۶ و ابراز نگرانی نسبت به درگیری‌های مرگبار میان حامیان شورای انتقالی جنوبی و دولت مستعفی یمن در شهر عدن، درخواست از تمامی طرف‌ها برای احترام گذاردن به دولت (مستعفی) یمن، اجتناب ورزیدن از اقدامات منتج به پیچیده‌تر شدن اوضاع کشور، تأکید بر حمایت از تمامیت ارضی یمن، امکان دستیابی به صلح و ثبات از طریق احیاء دولت در این کشور و یافتن راهکاری بر مبنای اجرای قطعنامه‌های سازمان ملل.

Organization for Defending Victims
of Violence

* رژیم اسرائیل

- اظهارات آویگدور لیبرمن، وزیر جنگ رژیم اسرائیل، در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن ماه ۱۳۹۶، مبنی بر لزوم متقاعد کردن کشورهای حوزه خلیج فارس در خصوص توجه به (به

⁹. Vasily Alekseevich Nebenzya

ادعای وی) خطر بلندپروازی‌های ایران برای امنیت منطقه و تأکید بر ادعای مسئول بودن سردار قاسم سلیمانی فرمانده سپاه قدس، در زمینه تمامی تحولات عراق و یمن، تجهیز شبه‌نظامیان به موشک و ارائه مشاوره‌های لازم به آنها.

*ابعاد انسانی و حقوق‌بشری بحران

۱- تعلیق توکل کرمان، برنده جایزه نوبل صلح^{۱۰}، از حزب سیاسی خود در یمن (حزب اصلاح) در روز یکشنبه ۱۵ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، به دلیل انتقاد او از عملکرد ائتلاف به رهبری عربستان و متهم کردن عربستان و امارات متحده عربی به تلاش برای تجزیه مجدد یمن؛

۲- محورهای مهم گزارش^{۱۱} محرمانه دفتر کودکان و منازعات مسلحانه سازمان ملل، در روز جمعه ۱۳ بهمن‌ماه ۱۳۹۶:

الف) کشته شدن ۶۸ کودک و زخمی شدن ۳۶ کودک دیگر در اثر حملات نیروهای ائتلاف عربی به رهبری عربستان، از ژوئیه تا سپتامبر ۲۰۱۷؛

ب) انجام دست‌کم ۲۰ فقره حمله به‌طور روزانه، توسط نیروهای ائتلاف و هدف قرار دادن مدارس و خانه‌های مسکونی در این حملات، در برخی مواقع؛

ج) افزوده شدن محاصره دریایی و پیاده کردن نیروهای زمینی در یمن، به راهبرد نظامی

نیروهای ائتلاف و از این رو، افزایش تلفات کودکان و غیرنظامیان؛
Organization for Defending Victims
of Violence

^{۱۰} خانم کرمان به دلیل نقش فعال در خیزش اعتراضات موسوم به بهار عربی در یمن، در سال ۲۰۱۱، جایزه نوبل صلح گرفت.
^{۱۱} گزارش محرمانه دفتر کودکان و منازعات مسلحانه، وابسته به سازمان ملل (UN Office on Children and Armed Conflict)، که شبکه تلویزیونی الجزیره به یک نسخه از آن دست یافته، وضعیت کودکان یمنی در تابستان گذشته را مورد بررسی قرار داده است. این گزارش در ۱۹ ژانویه سال جاری میلادی تحویل شورای امنیت شده است، قابل بازیابی در لینک:

د) استدلال نیروهای ائتلاف در خصوص حملات خود به یمن و به بار آوردن تلفات این چینی، مشتمل بر حمله به مواضع شورشیان حوثی به دلیل درخواست عبدربه منصور هادی، رئیس‌جمهور دولت به رسمیت شناخته شدن یمن از سوی جامعه بین‌المللی؛

ه) مقصر شناخته شدن حوثی‌ها به دلیل کشته شدن ۱۸ کودک و زخمی شدن ۲۹ تن دیگر از تابستان سال گذشته میلادی تاکنون؛

و) افزایش میزان استفاده از کودکان سرباز در این مدت، به ویژه توسط نیروهای حوثی و ارتش ملی یمن؛

ز) توصیف وضعیت یمن (مانند سایر گزارش‌های سازمان ملل) به مثابه بدترین بحران بشری پدیدآمده به دست انسان‌ها و اشاره به تداوم منازعات به منزله دلیل به وخامت گراییدن این وضعیت؛

ح) نیاز مفرط ۷۵ درصد از مردم یمن به کمک‌های اضطراری، به ویژه کودکان، زنان، سالمندان و اقشار آسیب‌پذیر جامعه، بنا بر اظهارات سخنگوی کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل^{۱۲}؛

ط) کشته و زخمی شدن بیش از ۵۰۰۰ کودک یمنی (روزانه به طور متوسط ۵ کودک)، نیاز بیش از ۱۱ میلیون کودک به کمک‌های بشردوستانه و رنج بردن نزدیک به دو میلیون کودک از سوءتغذیه حاد، از آغاز این جنگ در مارس ۲۰۱۵ تاکنون، بنا بر گزارش صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل (یونیسف)؛

ی) شیوع گسترده بیماری وبا در یمن و بیماری دیفتی در ماه‌های اخیر؛

ک) درخواست سخنگوی شورای پناهندگان نروژ^{۱۳} از جامعه بین‌المللی، به ویژه آمریکا، انگلیس و شورای امنیت سازمان ملل برای آگاهی یافتن از بحران بشری غیر قابل تصور پدید آمده در یمن و اتخاذ اقدامات سریع در این خصوص با توجه به نیاز ۲۲ میلیون نفر از مردم این کشور به کمک‌های بشردوستانه؛

^{۱۲} UN Refugee Agency, UNHCR

^{۱۳} Norwegian Refugee Council (NRC)

۳- ابراز نگرانی کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل در روز چهارشنبه ۱۱ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، درباره درگیری‌های اخیر در شهر عدن، وضعیت بیش از ۴۰ هزار تن از مردم بی‌خانمان و آسیب‌پذیر در این شهر (با توجه به پناه آوردن بیش از ۴۰ هزار نفر از دیگر مناطق یمن به عدن و مناطق نزدیک آن از ماه دسامبر سال گذشته میلادی)، همچنین متواری شدن مردم این شهر به دیگر مناطق کشور و عدم امکان کمک‌رسانی اضطراری این نهاد به مردم شهر از زمان شدت یافتن درگیری‌ها؛

۴- انتشار گزارش عفو بین‌الملل در روز سه‌شنبه ۱۰ بهمن‌ماه ۱۳۹۶، در خصوص نقض نظام‌مند حقوق بشر در عربستان به‌عنوان بزرگترین مانع بر سر راه پیشرفت این کشور، تأکید این گزارش بر لزوم ایجاد تغییرات اساسی و ساختاری در کشور برای محقق ساختن پیشرفت‌های مورد نظر، از جمله توقف سرکوب فعالان، روزنامه‌نگاران، دانشگاهیان و دگراندیشان، پایان دادن به تبعیض نظام‌مند علیه زنان، خاتمه دادن به آزار و پیگرد اقلیت شیعه و متوقف کردن اعدام و شکنجه، همچنین تأکید گزارش بر نقض حقوق بشر و حقوق بین‌الملل توسط عربستان (ارتکاب جرائم جنگی) در منطقه با حملات مکرر و بی‌هدف به یمن (تلاش عربستان برای جذب کمک‌های بیشتر برای این کشور از یک‌سو و بمباران کردن مدارس، بیمارستان‌ها و منازل مسکونی از سوی دیگر)، کشته شدن شمار زیادی از زنان، کودکان و غیرنظامیان یمن و ایجاد محدودیت بر سر راه ورود کالاهای ضروری و کمک‌های بشردوستانه به این کشور^{۱۴}.

Organization for Defending Victims
of Violence

^{۱۴} <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2018/01/saudi-arabias-biggest-obstacle-to-progress-lies-in-its-systematic-human-rights-violations/>

ب) محورهایی از تحلیل‌های کارشناسان و مراکز مطالعاتی غربی و عربی

*واقعیاتی در خصوص جنگ یمن^{۱۵}

۱- روایت جنگ یمن در واشنگتن: «بروز قحطی و گرسنگی فراينده، تا اندازه‌ای، به دلیل حملات عربستان علیه نیروهای قبایل حوثی، مورد حمایت ایران» و داستان واقعی جنگ یمن: «به در دسر افتادن نیروهای نظامی عربستان در یمن، مواجه شدن با خطر گسترده‌تر شدن دامنه جنگ و حرکت آن‌ها در راستای تأمین منافع ایران با صرف هزینه‌ای اندک از سوی این کشور»؛

۲- تحت کنترل قرار دادن چندین مایل (حدود ۱۰۰ مایل مربع (۲۵۹ کیلومتر مربع)) از سرزمین عربستان، در امتداد مرزهای یمن از جازان تا نجران در شرق، توسط نیروهای حوثی و محدود شدن پیشرفت نیروهای عربستان به تصرف یک جزیره کوچک از خاک یمن در نزدیکی ساحل دریای سرخ؛

۳- عملکرد «بسیار ضعیف» و «وحشتناک» ارتش، نیروهای ویژه و نیروی هوایی عربستان طبق ارزیابی‌های دیپلماتیک، نارضایتی متحدان غربی عربستان، از جمله آمریکا از این وضعیت و تمایل آن‌ها به خروج هر چه سریع‌تر از این بن‌بست؛

۴- دلایل از دست رفتن فرصت‌های پایان بخشیدن به جنگ یمن: عدم امکان بهره‌برداری از فرو پاشیدن اتحاد میان حوثی‌ها و علی‌عبدالله صالح در ماه دسامبر سال ۲۰۱۷، به دلیل کشته شدن صالح توسط انصارا...، بروز دیدگاه‌های متفاوت از سوی عربستان و امارات متحده عربی در خصوص ادامه حمایت از منصور هادی و به وقوع پیوستن درگیری‌های شدید و سنگین میان شورای انتقالی جنوبی (تحت حمایت امارات) و دولت مستعفی یمن

^{۱۵} سایمون هندرسون، مدیر برنامه خلیج (فارس) و سیاست انرژی در مؤسسه سیاست خاور نزدیک واشنگتن. قابل بازیابی در لینک:

(تحت حمایت عربستان) در شهر عدن، پس از نشست اخیر شورای انتقالی جنوبی مبنی بر سرنگون کردن دولت منصور هادی و البته غیرقابل پذیرش خواندن این نشست از سوی مقامات سعودی؛

۵- لزوم توجه به نقش محدود، اما مهم ایران در این منازعه: تحریک طرفین منازعه و تنش آفرینی در این منطقه بدون صرف هزینه‌ای سنگین و یا انجام اقداماتی پیچیده؛

۶- لزوم توجه به نقش و جایگاه عمان در این مناقشه علی‌رغم تلاش آن برای بی‌اعتنا نشان دادن خود به این تحولات: فراهم آمدن مسیر حمل و نقل و عبور فناوری نظامی ایران برای حوثی‌های یمن از طریق عمان و یا انتقال ادوات نظامی عربستان به بندر نشطون یمن از طریق این سلطان‌نشین، در راستای طرح احتمالی عربستان برای گشایش کریدوری میان یمن و عمان و از این رو فراهم آوردن امکان دسترسی عربستان سعودی به اقیانوس هند (لزوم ایجاد کانال دیپلماتیک میان حوثی‌ها و ریاض از سوی عمان).

۷- بروز قحطی، رنج و مصیبت در یمن به دست بشر و به دلیل محاصره این کشور توسط عربستان سعودی و امارات متحده عربی و حمایت آمریکا و بریتانیا از آن‌ها: به گفته سازمان ملل، یمن در حال تجربه جدی‌ترین فاجعه انسانی جهان است و حدود ۸,۴ میلیون نفر از جمعیت ۲۲ میلیونی این کشور در معرض خطر قحطی قرار دارند^{۱۶}؛

۸- لزوم توجه به تبدیل شدن یکی از ماجراجویی‌های محمد بن سلمان، به یکی از بدترین فجایع انسانی در جهان و نقش انگلیس در آن با میزان فروش سلاح به مبلغ ۲۸۵ میلیون دلار در ماه، به عربستان^{۱۷}.

^{۱۶} نیکلاس کریستوف، ستون‌نویس روزنامه نیویورک تایمز. قابل بازیابی در لینک:

<https://twitter.com/NickKristof/status/958673737494261763>

^{۱۷} گزارش خبری روزنامه گاردین. قابل بازیابی در لینک:

<https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/feb/01/the-guardian-view-on-the-saudi-visit-to-britain-dont-trade-away-values>

*نگاهی به اختلافات عربستان و امارات متحده عربی در یمن^{۱۸}

۱- بروز درگیری در شهر عدن و قرار گرفتن متحدان در تقابل با یکدیگر، ناشی از «نارضایتی‌ها و شکایت‌های تاریخی» مردم جنوب یمن: تمایل جدایی طلبان موسوم به شورای انتقالی جنوب، به محقق ساختن آرزوی دیرینه خود در احیاء دولت مستقل یمن جنوبی؛

۲- لزوم توجه به منافع و دغدغه‌های متفاوت عربستان و امارات در میانه این تنش‌ها:

الف) حمایت عربستان سعودی از حزب اصلاح یمن (دارای پیوندهای تاریخی با اخوان المسلمین) و مخالفت امارات با گسترش نفوذ این حزب در یمن؛

ب) تداوم رقابت و تنش میان ریاض و ابوظبی، نه برای بازگرداندن مشروعیت حکومت عبدربه منصور هادی، بلکه نمایانگر متفاوت بودن دستورکارهای عربستان و امارات، رقابت بر سر رهبری جهان سنی در منطقه خلیج فارس^{۱۹} و شکنندگی ائتلاف عربی به رهبری عربستان؛

ج) تلاش امارات برای تحقق یافتن ثبات در جنوب کشور و از این رو ممانعت به عمل آوردن از مختل شدن جریان حرکت کشتی‌های نفت و کالا از و به سوی امارات از باب المندب و حوزه اطراف عدن، حتی به بهای تجزیه یمن و وابسته نبودن عربستان و معاملات نفتی و غیرنفتی‌اش با جهان خارج، به باب‌المندب و ثبات در جنوب یمن، به دلیل داشتن سواحل در دریای سرخ: هدف اصلی عربستان، شکست حوثی‌ها، راندن آنها از صنعا و مهار قدرت آنها در شمال یمن، با هدف حفظ امنیت در مرزهای جنوبی عربستان، باقی ماندن یمن به مثابه حیاط خلوت این کشور و شکست دادن هرگونه تلاش و اقدام از سوی رقبایی، چون ایران^{۲۰}؛

^{۱۸} گزارش خبری - تحلیلی روزنامه واشنگتن پست. قابل بازیابی در لینک:

https://www.washingtonpost.com/world/yemens-war-is-so-out-of-control-that-allies-are-turning-on-one-another/2018/02/03/50d26426-05fe-11e8-aa61-f3391373867e_story.html?utm_term=.78920a619aca

^{۱۹} دیوید هرست، سردبیر نشریه میدل ایست آی. قابل بازیابی در لینک:

<http://www.middleeasteye.net/news/exclusive-yemeni-president-says-emiratis-acting-occupiers-1965874493>

^{۲۰} گزارش خبری - تحلیلی شبکه خبری بی.بی.سی فارسی. قابل بازیابی در لینک:

<http://www.bbc.com/persian/world-42919153>

- ۴- تأثیر منفی درگیری‌های اخیر در شهر عدن بر روند بازسازی یمن و کمک‌رسانی به مردم آن، همچنین پیچیده‌تر کردن احیاء فرآیند سیاسی در این کشور؛
- ۵- بعید به نظر رسیدن قطع همکاری و اتحاد میان عربستان و امارات، به‌رغم تنش‌ها و اختلافات موجود و با توجه به اشتراک نظر طرفین در خصوص مبارزه با حوثی‌ها و ایران، به‌عنوان تهدیدهای موجودیتی برای منطقه؛
- ۶- بروز تنش میان جناح‌های رقیب در شهر عدن، گواهی بر ماهیت جنگ یمن: مجموعه‌ای از جنگ‌های کوچک، منعکس‌کننده برخورد و تقاطع محرک‌ها و عوامل متنوع داخلی بروز منازعه با از هم پاشیدگی منطقه‌ای در خلیج فارس (وقوع چندین منازعه به‌طور هم‌زمان و سیال و به شیوه‌ای غیرخطی در مناطق مختلف کشور، تحت نظارت حامیان خارجی و آگاهی کنشگران هر منازعه از پویایی منازعات دیگر)^{۲۱}؛
- ۷- انجام اقدامات و تلاش‌هایی جهت محقق ساختن درخواست‌های جدایی‌طلبان جنوب: ایجاد تغییرات در دولت هادی، طرح تشکیل فدراسیونی از شمال و جنوب کشور با برخورداری از اختیارات وسیع و عدم دخالت دولت مرکزی در امور جنوب کشور^{۲۲}؛
- ۸- احتمال تأثیرگذاری موقت این راه‌حل‌ها بر کاهش اختلافات در صفوف مخالفان حوثی‌ها و حامیان منطقه‌ای آنها و عدم ایفاء نقش مؤثر این راه‌کارها در حل بحران عمومی یمن: حل و فصل بحران یمن مستلزم تحقق یافتن یک توافق جامع منطقه‌ای میان عربستان و ایران و سایر کشورهای ذی‌نفع در منطقه.

^{۲۱} استیسی فیلبریک یاداو، استاد رشته علوم سیاسی در کالج‌های هوپارت اند ویلیام اسمیت، در ژنو و نیویورک. قابل بازیابی در لینک:

<http://www.merip.org/mero/mero013018>

^{۲۲} گزارش خبری - تحلیلی شبکه خبری بی.بی.سی فارسی. قابل بازیابی در لینک:

<http://www.bbc.com/persian/world-42919153>